

Sociale Psychiatrie: Januari 1994, 13^e jaargang, nummer 36

**Uitgever: Nederlandse Vereniging van Sociaal psychiatisch Verpleegkundigen
Hosingenhof 5, 5625 NJ Eindhoven. E-mail: Uitgever@nvspv.nl**

REDAKIONEEL

Het Plektrum zal niet meer verschijnen. De zaken die sociaal psychiatisch verpleegkundigen "berouwen" zult u vanaf januari 1994 vier maal per jaar in Sociale psychiatrie, vakblad voor sociaal psychiatische verpleegkunde kunnen vinden.

Professionalisering

Het zal voor velen van u even wennen zijn, maar het is een ontwikkeling, die gelijke tred houdt met de professionalisatie van het beroep van (sociaal) psychiatisch verpleegkundigen. De verpleegkunde staat in het spectrum van een zich snel ontwikkelende gezondheidszorg.

Ook in de geestelijke gezondheidszorg is de verpleegkundige een steeds professionelere kracht, die niet meer in het verlengde van anderen, maar meer vanuit eigen deskundigheid z'n vak uitoefend. De start van de universitaire opleiding verpleegwetenschappen in Maastricht, nu 7 jaar geleden was het begin. In Utrecht startte de opleiding Master of Nursing Degree Course onder de vlag van de Universiteit van Wales. Intussen zijn ook in Groningen en Utrecht opleidingen verpleegwetenschappen gestart. Deze universitaire opleidingen bieden de mogelijkheid om verpleegkunde met een theoretisch en wetenschappelijk kader te onderbouwen.

promoverende spv

Dat dit ook zonder een universitaire vooropleiding kan werd in november aangetoond door Henrie Henselmans. Hij promoveerde als eerste sociaal psychiatisch verpleegkundige. Z'n bemoezorg werd hiemee van een wetenschappelijk kader voorzien. We feliciteren Dr. Henrie Henselmans van harte.

Ontwikkelingen in de opleiding

Ook de opleiding van de sociaal psychiatisch verpleegkundigen zal in de komende jaren drastisch veranderen. De opleiding wordt veel meer praktijk gebonden (driejarige stage/werkplek) en krijgt een post-HBO karakter. Deze ontwikkelingen hebben belangrijke gevolgen voor collega's, die zich dagelijks inzetten in de diverse werkvelden van de geestelijke gezondheidszorg. De opleiding zal onder verantwoordelijkheid komen van ervaren SPV-opleiders binnen, in dat verband, voor de opleiding erkende GGZ-instellingen.

Aan de opleiders zullen uiteraard bepaalde eisen gesteld worden. Hierbij wordt zeker ook gedacht aan de eis dat men gepubliceerd moet hebben over het vakgebied. Sociale psychiatrie biedt vanaf nu ook die mogelijkheid.

Vraag van het werkveld

Er wordt steeds meer gevraagd van de inzet en deskundigheid van de (sociaal) psychiatisch verpleegkundigen. Het door de overheid gestimuleerde deinstitutionalisatiebeleid, of zoals Gersons het noemt, de transformatie van de GGZ, maakt dat nog meer mensen met landurige psychiatische problemen in hun eigen thuissituatie begeleid moeten worden. De sociaal psychiatisch verpleegkundigen heeft hierbij een duidelijk ke sleutelpositie. Heel vaak zijn zij betrokken bij innovatie projecten op het gebied van zorg aan huis, zorg coördinatie, vrouwen hulpverlening, incesthulpverlening, groepen voor mensen met ernstig psychiatische problemen, etc. Het is belangrijk om over al deze positieve ontwikkelingen meer te publiceren.

Samenwerking in de GGZ

Maar ook voor psychiatisch verpleegkundigen, die tot voor kort gewend waren binnen de beschermende muren van het ziekenhuis te werken, wordt het werktein steeds meer verplaatst naar buiten. Sociaal psychiatisch verpleegkundigen en psychiatisch verpleegkundigen komen elkaar daar tegen. Dat is vaak nog erg onwennig. In een aantal gevallen zijn er al goede vormen van samenwerking ontstaan. Het blijkt dat de basis van waaruit beide disciplines werken veel gezamenlijkheid heeft. Het is daarom niet de vraag of deze ontwikkeling een goede is, maar eerder hoe de handen ineen geslagen kunnen worden om de sociale psychiatrie vanuit de verpleegkunde een nieuwe impuls te geven.

Visie redactie SP

Het blad sociale psychiatrie wil met name deze ontwikkelingen stimuleren. De redactie zal in de komende jaren hieromtrent een redactioneel beleid ontwikkelen.

Publicaties over de verpleegkundige sociaal psychiatische praktijk, zowel van de hand van sociaal psychiatisch verpleegkundigen als van psychiatisch verpleegkundigen zullen nu maar ook in de toekomst met meer dan gemiddelde belangstelling worden bekeken.

Inhoud

In het openings artikel wordt direkt al een voorzet gegeven. Verpleegkunde en sociale psychiatrie worden als van zelf sprekend vaak met elkaar in verband gebracht. Als theoretisch kader dient echter steeds de (sociale) psychiatrie.

Als we echter de verpleegkunde vanuit z'n eigen theoretisch kader bekijken blijken er veel mogelijkheden om de sociale psychiatrie vanuit de verpleegkunde een nieuw elan te geven. Frans Verberk gaat er in het openingsartikel dieper op in. We hopen dat z'n aanzet een inspiratie bron zal worden om verder te werken aan een verpleegkundig fundament voor de sociale psychiatrie.

De tweede bijdrage aan dit nummer is van de hand van Berthold Gersons, hoogleraar sociale psychiatrie.

Het is een bewerking van de lezing die hij heeft gehouden tijdens de uitreiking van het laureaat van het Nationaal Fonds voor de Geestelijke Volksgezondheid, op 5 oktober 1993, aan Henrie Henselmans.

Hij beschrijft de transformatie en opkomst van een "zwijgende meerderheid" binnen de geestelijke gezondheidszorg. Belangrijkste reden voor de transformatie noemt hij de verandering van een ziekenhuis georiënteerde psychiatrie naar een meer gemeenschap georiënteerde psychiatrie.

De sociaal psychiatrisch verpleegkundige komt daardoor meer in zicht.

Z'n vergelijkend uitstapje naar de politie geeft ons enig zicht op de manier waarop we "zwijgend" omgaan met onze morele verantwoordelijkheid in de vaak uiterst moeilijke omstandigheden waaronder we werken.

Het derde artikel beschrijft een geïntegreerd zorgsysteem voor chronisch psychiatrische patiënten. Henk Pruijssers en Henk Hiemstra beschrij-

ven "in de geest van Kasperspad" een praktijk situatie. We moeten dit beschouwen als een vingeroefening, die later gevolgd zal worden door een verslag waarin geïntegreerde zorg en de rol die de (sociaal) psychiatrische verpleegkundigen daarbij spelen uitvoerig aan de orde komen.

Tot slot beschrijft Magda Brands, in een bijdrage over de praktijk in Amsterdam Centrum/Oud West, hoe sociaal psychiatrisch verpleegkundigen van de polikliniek, soms al uitstekend samenwerken met psychiatrisch verpleegkundigen uit "de kliniek". Het "model" van samenwerking ontstaat hier in de praktijk en is niet vanaf de start, zoals bij Kasperspad, duidelijk gepland.

Opmerkelijk is verder in deze praktijk de sterke oriëntatie op het leven buiten de kliniek.

Wij hopen dat dit eerste nummer van Sociale psychiatrie iets laat zien van onze plannen voor de toekomst. Wij wensen u veel leesplezier en voor de toekomst..... wij lezen nog van U.

Kees Onderwater
Redactie